Autorzy:

Maciej Ilów

Kinga Foksińska

Podstawy techniki mikroprocesowej Sprawozdanie nr 4 i 5

Obsługa wyświetlacza LCD i zegar czasu rzeczywistego z przerwaniami

Prowadzący – mgr inż. Antoni Sterna Grupa K02-91m, środa TN, godz. 9:15

1.Cel ćwiczenia

Celem pierwszego ćwiczenia była nauka podstawowej obsługi wyświetlacza LCD (zestaw ZD537).

Wykonanie zadań wymagało również solidnego zapoznania się z dokumentacją zestawu ZD537 oraz zrozumienia sposobu komunikacji z wyświetlaczem.

Drugie ćwiczenie polegało na stworzeniu kodu realizującego zegar czasu rzeczywistego, który będzie realizowany w tle z użyciem przerwań.

2. Przebieg ćwiczenia

Laboratorium nr 4 składało się z 6 zadań o różnym poziomie trudności. Laboratorium nr 5 to procedury odpowiadające za konkretne działania w zegarze.

2.1 Zapis komendy

Funkcja "lcd_write_cmd" rozpoczyna się od przeniesienia zawartości rejestru akumulatora (ACC) na stos, aby zapisać wartość kodu komendy przed kolejnymi operacjami. Następnie, w rejestrze DPTR zapisywana jest informacja o statusie wyświetlacza. Kod tworzy pętlę, która sprawdza busy flag (BF), czyli sygnał oznaczający zajętość wyświetlacza. Pętla jest wykonywana dopóki BF nie zwróci wartości 0, co oznacza, że wyświetlacz nie jest zajęty. Gdy BF jest równy 0, w rejestrze DPTR przekazywana jest informacja o zapisie rejestru komend. Następnie, kod zabiera ze stosu wcześniej odłożony kod komendy i umieszcza go w rejestrowym wyświetlaczu. Na końcu, kod opuszcza funkcję "lcd_write_cmd" za pomocą instrukcji 'ret' (return).

```
; Zapis komendy
; Wejscie: A - kod komendy
; Wejscie: A - kod komendy
; Dush ACC ; przeniesienie kodu komendy na stos, aby nie stracic go w dalszych krokach
mov DFTR, #RD_STAT ; w rejestr DFTR przekazujemy informacje o statusie wyswietlacza
jop: ; petla odpowiada za sprawdzanie busy flag (BF), tak dlugo az nie zwróci 0 (wyswietlacz nie bedzie zajety)
movx A, @DFTR
jb ACC.7, loop

mov DFTR, #WR_CMD ; w rejestr DFTR przekazujemy komorke z zapisem rejestru komend
pop ACC ; zabieramy ze stosu wczesniej odlozony kod komendy
ret
```

2.2 . Zapis danych

Funkcja "lcd_write_data" służy do zapisywania danych na wyświetlaczu LCD. Funkcja działa analogicznie do "lcd_write_cmd". Na początku, kod przenosi dane do zapisu z rejestru akumulatora (ACC) na stos, aby zachować je przed kolejnymi operacjami. W rejestrze DPTR zapisywana jest informacja o statusie wyświetlacza. Następnie, tworzona jest pętla, która sprawdza busy flag (BF), czyli sygnał oznaczający zajętość wyświetlacza. Pętla jest wykonywana dopóki BF nie zwróci wartości 0, co oznacza, że wyświetlacz nie jest zajęty. Gdy BF jest równy 0, w rejestrze DPTR przekazywana jest informacja o zapisie rejestru danych. Kod następnie pobiera wcześniej odłożone dane do zapisu ze stosu i umieszcza je w rejestrowym wyświetlaczu. Na końcu, kod opuszcza funkcję "lcd_write_data" za pomocą instrukcji 'ret' (return).

```
; Zapis danych
; Zapis danych
; Wejscie: A - dane do zapisu
; Mejscie: A - dane do zapisu
; Dush ACC ; przeniesienie danych do zapisu na stos, aby nie stracic ich w dalszych krokach
mov DPTR, #RD_STAT ; w rejestr DPTR przekazujemy informacje o statusie wyswietlacza
loopi: ; petla odpowiada za sprawdzanie busy flag (BF), tak dlugo az nie zwróci 0 (wyswietlacz nie bedzie zajety)
movx A, @DPTR
jb ACC.7, loopi

mov DPTR, #WR_DATA ; w rejestr DPTR przekazujemy komorke z zapisem rejestru danych
pop ACC ; zabieramy ze stosu wczesniej odlozone dane do zapisu
novx @DPTR, A
ret
```

2.3 Inicjowanie wyświetlacza

Funkcja "lcd_init" służy do inicjowania wyświetlacza LCD. Na początku, kod przekazuje informacje o ustawieniu dwóch linii wyświetlacza (N=1) do rejestru akumulatora (ACC), a następnie wywołuje funkcję "lcd_write_cmd", która zapisuje te informacje jako komendę. Kolejnym krokiem jest przekazanie komendy czyszczenia ekranu do akumulatora, po czym ponownie wywoływana jest funkcja "lcd_write_cmd". Wreszcie, kod przekazuje do akumulatora informacje o włączeniu wyświetlacza (LCD_ON) i ponownie wywołuje funkcję "lcd_write_cmd". Funkcja "lcd_init" kończy się instrukcją 'ret' (return), która opuszcza funkcję.

2.4 Ustawienie bieżącej pozycji wyświetlania

Funkcja "Icd_gotoxy" służy do ustawienia bieżącej pozycji wyświetlania na wyświetlaczu LCD. Na wejściu przyjmuje wartość A, która reprezentuje pozycję na wyświetlaczu w formacie ---y | xxxx, gdzie y to numer wiersza, a xxxx to numer kolumny. Kod rozpoczyna się od przeniesienia wartości pozycji na wyświetlaczu z akumulatora do rejestru R7. W pierwszej części kodu skupiamy się na operacjach na starszych bitach (nie tracąc informacji o młodszych, dzięki odłożeniu pozycji wyświetlacza do rejestru R7). Za pomocą operacji AND (wyzerowania młodszych bitów) oraz dwukrotnego przesunięcia bitów w lewo (przesunięcie bitu czwartego na pozycję szóstą), kod ustawia w akumulatorze odpowiednią informację o wierszu. Operacja OR ustawia wartość 1000 0000 lub 1100 0000 w akumulatorze, w zależności od wiersza. Ta wartość zostaje zapisana w rejestrze R6.

Kod przywraca wartość początkowej pozycji na wyświetlaczu do akumulatora, a następnie wykonuje operację AND, aby wyzerować cztery starsze bity. Potem, za pomocą operacji OR, łączy cztery młodsze bity z wartością wcześniej zmienionych czterech starszych bitów. Na końcu wywołuje funkcję "lcd_write_cmd" z ostateczną reprezentacją pozycji w akumulatorze, a następnie opuszcza funkcję "lcd_gotoxy" za pomocą instrukcji 'ret' (return).

2.5 Wyświetlenie tekstu od bieżącej pozycji

Funkcja "Icd_puts" służy do wyświetlania tekstu na wyświetlaczu LCD, zaczynając od bieżącej pozycji. Na wejściu przyjmuje wartość DPTR, która wskazuje adres pierwszego znaku tekstu w pamięci kodu. Kod rozpoczyna się od wyzerowania akumulatora, a następnie pobiera znak tekstu, na który wskazuje DPTR. Sprawdza, czy znak jest zerem (co oznacza koniec napisu) – jeśli tak, przechodzi do etykiety "koniec" i opuszcza funkcję za pomocą instrukcji 'ret' (return).

Jeśli znak nie jest zerem, kod zapisuje wartości rejestru DPL i DPH na stosie, a następnie wywołuje funkcję "lcd_write_data", która wysyła dane o znaku do sterownika. Po wykonaniu tej funkcji, wartości DPL i DPH są pobierane ze stosu. Następnie, DPTR jest inkrementowany, aby wskazać kolejny znak napisu. Kod wykonuje skok do początku funkcji "lcd_puts" i powtarza te kroki, dopóki nie napotka znaku zerowego.

```
; Wyswietlenie tekstu od biezacej pozycji
; Wejscie: DPTR - adres pierwszego znaku tekstu w pamieci kodu
lcd puts:
   clr
   movc A, @A+DPTR ; pobranie znaku tekstu na ktory wskazuje DPTR jz koniec ; sprawdzenie czy jest zerem (czy napis nie je:
                             ; sprawdzenie czy jest zerem (czy napis nie jest zakonczony)
   push
   push
           DPH
          lcall
          DPH
   pop
          DPL
   pop
           DPTR
                            ; przejscie do kolejnego znaku napisu
   inc
   sjmp
           1cd puts
koniec:
```

2.6 Wyświetlenie liczby dziesiętnej

Funkcja "lcd_dec_2" służy do wyświetlania liczby dziesiętnej na wyświetlaczu LCD. Na wejściu przyjmuje wartość A, która reprezentuje liczbę do wyświetlenia (zakres od 00 do 99). Kod rozpoczyna się od wstawienia dzielnika (liczby 10) do rejestru B, a następnie dzieli zawartość akumulatora przez zawartość rejestru B za pomocą instrukcji 'div AB'.

Po dzieleniu, w akumulatorze znajduje się wynik dzielenia, do którego dodawany jest znak '0' (w reprezentacji ASCII), przekształcając go na kod ASCII. Następnie wywołuje funkcję "lcd_write_data", aby wyświetlić cyfrę dziesiątek liczby.

Kod przenosi resztę z dzielenia do akumulatora, a następnie dodaje do niej znak '0' (w reprezentacji ASCII), konwertując resztę na kod ASCII. Wywołuje funkcję "lcd_write_data" ponownie, aby wyświetlić cyfrę jedności liczby. Na końcu opuszcza funkcję "lcd_dec_2" za pomocą instrukcji 'ret' (return).

2.7 Zegar czasu rzeczywistego – inicjowanie Timera 0 w trybie 16-bitowym z przerwaniami

Ten fragment kodu odpowiada za inicjalizację Timera 0 w trybie 16-bitowym z obsługą przerwań. Procedura timer_init wykonuje następujące kroki: Na początku kod zatrzymuje Timer 0, ustawiając TRO na 0, aby zapobiec jego działaniu. Następnie, instrukcja anl TMOD, #11110000b wykonuje operację logicznego AND na rejestrze TMOD, aby wyzerować bity od 0 do 3, które odpowiadają za tryb Timera 0. Instrukcja orl TMOD, #00000001b ustawia tryb Timera 0 jako 16-bitowy, ustawiając wartość 1 w najmłodszym bicie (bit 0) TMOD. Kolejnym krokiem jest wpisanie wartości do rejestrów licznika Timer 0, TLO i THO, które są zdefiniowane jako stała LOAD. Wartość ta określa liczbę cykli licznika, po której nastąpi przerwanie. Po tym, kod wyzerowuje flagę przepelnienia timera (TFO), która informuje o przekroczeniu maksymalnej wartości licznika. Następnie, ustawiana jest flaga ETO, odblokowująca przerwania Timera 0, oraz flaga EA, globalnie odblokowująca przerwania w programie. W końcowym kroku, kod ustawia TRO na 1, uruchamiając Timer 0 i rozpoczynając jego działanie. Na koniec procedura zwraca sterowanie do miejsca, z którego została wywołana.

```
: Iniciowanie Timera 0 w trybie 16-bitowym z przerwaniami
timer init:
          TR0
                                     ; zatrzymanie timera
   clr
          TMOD, #11110000b
                                     ; wyzerowanie timera 0
   anl
         TMOD, #00000001b
                                    ; ustawienie tmod w tryb 1 (16-bitowy)
   orl
         TLO, #LOW(LOAD)
                                    ; wpisanie wartosci do rejestrow licznika
   mov THO, #HIGH(LOAD)
         TF0
   clr
                                     ; wyzerowanie flagi przepelnienia timera
          ET0
   setb
                                     ; odblokowanie przerwan Timera 0
   setb
          EΑ
                                     ; globalne odblokowanie przerwan
   setb
          TRO
                                     ; uruchomienie timera
   ret
```

2.8 Zegar czasu rzeczywistego – obsługa przerwania Timera 0

Kod obsługi przerwania Timera 0 wykonuje się w odpowiedzi na przerwanie wywołane przez ten timer. Głównym celem tego kodu jest zliczanie czasu i aktualizacja wartości godzin, minut i sekund. W pierwszym kroku, kod inicjalizuje rejestr licznika Timer 0 i ustawia odpowiednie wartości dla zliczania czasu. Następnie, w obszarze przerwania, kod inkrementuje zmienną CNT_100, która reprezentuje setne części sekundy. Jeśli wartość CNT_100 osiągnie wartość graniczną 100, zostaje wyzerowana, a flaga SEC_CHANGE jest ustawiana, co sygnalizuje zmianę sekundy. Kod następnie sprawdza wartości sekund, minut i godzin. Jeśli osiągnięta zostanie wartość graniczna (60 dla sekund, minut i 24 dla godzin), odpowiednie zmienne są zerowane, co oznacza przechodzenie na kolejną jednostkę czasu. Na koniec obsługi przerwania, kod przywraca poprzedni stan rejestrów i powraca do głównego programu.

```
; Obsluga przerwania Timera 0
TO int:
          TLO, #LOW(LOAD)
                                    ; wpisanie wartosci do rejestrow licznika
           THO, #HIGH(LOAD)
   mov
   push
          ACC
   push PSW
          SEC CHANGE
   clr
                                    ; wyzerowanie flagi zmiany sekund
          CNT 100
   inc
          A, CNT_100
A, #100, koniec
   mov
                                 ; sprawdzenie, czy osiagnal wartosc graniczna
   cine
          CNT 100, #0
                                     ; wvzerowanie, jesli tak sie stalo
   mov
   setb
         SEC CHANGE
                                    ; ustawienie flagi zmiany sekund
          SEC
   inc
   mov
           A, SEC
         A, #60, koniec
   cjne
   mov
          SEC, #0
          MIN
          A, MIN
   mov
          A, #60, koniec
   cjne
          MIN, #0
   mov
   inc
          HOUR
          A, HOUR
   cjne A, #24, koniec
          HOUR, #0
   mov
koniec:
   pop
          ACC
   pop
```

2.9 Zegar czasu rzeczywistego – inicjowanie zmiennych związanych z czasem

Ten fragment kodu odpowiada za inicjalizację zmiennych związanych z czasem. Procedura clock_init wykonuje następujące kroki: Najpierw kod przypisuje wartość 0 do zmiennej CNT_100, która reprezentuje setne części sekundy. Jest to zmienna używana do śledzenia upływu czasu z dokładnością do setnych części sekundy. Następnie, kod przypisuje wartości graniczne do zmiennych SEC, MIN i HOUR. W przypadku sekund, wartość 59 reprezentuje maksymalną wartość, przed przejściem na kolejną minutę. W przypadku minut, wartość 59 reprezentuje maksymalną wartość przed przejściem na kolejną godzinę. Natomiast w przypadku godzin, wartość 23 reprezentuje maksymalną wartość przed przejściem na kolejny dzień.

Dodatkowo, kod inicjalizuje zmienne ALARM_SEC, ALARM_MIN i ALARM_HOUR, które są używane do ustawienia alarmu. W tym przypadku, wartość 0 dla ALARM_SEC i ALARM_MIN, oraz wartość 6 dla ALARM HOUR, oznaczają, że alarm jest ustawiony na godzinę 6:00.

Na koniec procedura zwraca sterowanie do miejsca, z którego została wywołana.

```
; Inicjowanie zmiennych zwiazanych z czasem
clock init:
         CNT 100, #0
   mov
   mov
          SEC, #59
          MIN, #59
   mov
          HOUR, #23
   mov
         ALARM_SEC, #0
   mov
          ALARM MIN, #0
   mov
          ALARM HOUR, #6
   mov
   ret
```

2.10 Zegar czasu rzeczywistego – wyświetlanie czasu

Ten fragment kodu wykonuje procedurę clock_display, która służy do wyświetlania aktualnego czasu na wyświetlaczu LCD. Na początku, kod wykonuje instrukcję mov A, #CLEAR_DISPLAY, która ustawia wartość CLEAR_DISPLAY w rejestrze akumulatora A. Ta wartość reprezentuje komendę czyszczenia ekranu na wyświetlaczu. Następnie, kod wywołuje procedurę lcd_write_cmd, która zapisuje wartość z rejestru akumulatora A jako komendę do wyświetlacza, co powoduje wyczyszczenie ekranu. Po wyczyszczeniu ekranu, kod przechodzi do pozycji (4, 0) na wyświetlaczu, wywołując procedurę lcd_gotoxy z odpowiednimi parametrami. Kolejne kroki dotyczą wyświetlania godzin, minut i sekund na wyświetlaczu. W przypadku godzin, wartość HOUR jest przenoszona do rejestru akumulatora A i następnie wywoływana jest procedura lcd_dec_2, która konwertuje wartość na postać dwucyfrową i wyświetla ją na wyświetlaczu. Następnie, kod sprawdza parzystość sekund, poprzez sprawdzenie najmłodszego bitu rejestru akumulatora A (bit ACC.0). W zależności od parzystości, kod ustawia odpowiednią wartość (dwukropek lub spacje) w rejestrze akumulatora A i wywołuje procedurę lcd_write_data, która zapisuje wartość do wyświetlacza. Analogiczne kroki są powtarzane dla minut i sekund. Na koniec procedura zwraca sterowanie do miejsca, z którego została wywołana.

```
; Wyswietlanie czasu
clock display:
        A, #CLEAR_DISPLAY ; czyszczenie ekranu
   mov
   lcall lcd_write_cmd
                                    ; x = 4, y = 0
   mov
         A, #04h
   mov A, #04h
lcall lcd_gotoxy
                                      ; przejscie do pozycji (4, 0)
           A, HOUR
   mov
                                     : wvswietlenie godzin
   lcall lcd_dec_2
          A. SEC
   mov
          ACC.0, dwukropekl ; sprawdzenie parzystosci sekund A, ‡' ; jesli parzysta wyswietl spacje
   mov
         A, #' '
   sjmp
          write signl
dwukropekl:
         A, #':'
                                     ; jesli nieparzysta wyswietl dwukropek
  mov
write signl:
   lcall lcd write data
   mov
           A, MIN
                                     ; wyswietlanie minut
   lcall lcd dec 2
         A, SEC
        ACC.0, dwukropek2 ; sprawdzenie parzystosci sekund
A, ‡'' ; jesli parzysta wyswietl spacie
   ib
   mov
                                      ; jesli parzysta wyswietl spacje
         write_sign2
   sjmp
dwukropek2:
   mov
          A, #':'
                                     ; jesli nieparzysta wyswietl dwukropek
write sign2:
   lcall lcd_write_data
   mov
         A, SEC
                                   : wvswietlanie sekund
   lcall lcd dec 2
   ret
```

2.11 Zegar czasu rzeczywistego – obsługa alarmu

Ten fragment kodu wykonuje procedurę clock_alarm, która jest odpowiedzialna za obsługę alarmu w programie. Na początku, kod porównuje wartość HOUR (godziny), MIN (minuty) i SEC (sekundy) z odpowiednimi zmiennymi ALARM_HOUR, ALARM_MIN i ALARM_SEC, które określają ustawiony czas alarmu. Jeśli wartości godziny, minut i sekund są zgodne z ustawionym alarmem, kod kontynuuje wykonanie. W przeciwnym razie, przechodzi do etykiety clear_alarm, która jest odpowiedzialna za wyłączenie alarmu. W przypadku, gdy alarm zostaje rozpoznany, kod wyłącza diodę LED (bit 7 w rejestrze LEDS) poprzez ustawienie wartości CLR. Następnie, kod przechodzi do pozycji (5, 1) na wyświetlaczu LCD, wywołując procedurę lcd_gotoxy. Kolejnym krokiem jest wyświetlenie tekstu zdefiniowanego w etykiecie text_alarm na wyświetlaczu, wykorzystując procedurę lcd_puts. Po zakończeniu obsługi alarmu, kod przechodzi do etykiety end_alarm, a następnie zwraca sterowanie do miejsca, z którego został wywołany.

```
; Obsluga alarmu
clock alarm:
          A, HOUR
   cine
          A, ALARM_HOUR, clear_alarm ; sprawdzenie godziny
         A, MIN
   cjne A, ALARM_MIN, clear_alarm ; sprawdzanie minut
          A, SEC
   cjne A, ALARM SEC, clear alarm ; sprawdzenie sekund
          LEDS.7
   clr
                                     : ustawienie diodv led jesli jest alarm
   mov A, #15h
lcall lcd_gotoxy
                                     ; x = 5, y = 1
                                    ; przejscie do pozycji (5, 1)
   mov
         DPTR, #text_alarm
                                    ; wyswietlenie tekstu
   lcall lcd puts
   sjmp end alarm
clear alarm:
   setb
         LEDS.7
                                     ; wygaszenie diody led jesli nie ma alarmu
end alarm:
   ret
```

2.12 Zegar czasu rzeczywistego - pętla główna programu

Ten fragment kodu reprezentuje pętlę główną programu. Wykonuje się ona w niekończącej się pętli, gdzie głównym zadaniem jest monitorowanie zmiennej SEC_CHANGE i wykonywanie odpowiednich działań w zależności od jej wartości. Na początku pętli, instrukcja jnb sprawdza, czy zmienna SEC_CHANGE jest równa 0. Jeśli tak, oznacza to brak zmiany sekundy i program pozostaje w pętli, oczekując na zmianę. Jeśli wartość SEC_CHANGE jest różna od 0, kod wyzerowuje zmienną SEC_CHANGE, aby przygotować ją na kolejną zmianę sekundy. Następnie, Icall clock_display wywołuje procedurę odpowiedzialną za wyświetlanie aktualnego czasu. Po wyświetleniu czasu, Icall clock_alarm wywołuje procedurę obsługi alarmu, która może zawierać odpowiednie działania, gdy wystąpi alarm w programie. Na końcu pętli, instrukcja sjmp main_loop powoduje powrót do początku pętli głównej, rozpoczynając kolejny cykl.

3.Wnioski

Podczas ćwiczeń udało nam się wykonać wszystkie obowiązkowe zadania z listy.

Największym problemem okazała się dla nas funkcja wyświetlająca tekst od bieżącej pozycji ze względu na to, że początkowo nie zadbaliśmy o ochronę wartości rejestru DPTR, który został użyty w funkcji lcd_write_data. A zatem po pobraniu pierwszego znaku napisu zniszczona została informacja o kolejnych znakach.

Dokładne zapoznanie się z dokumentacją zestawu ZD537 umożliwiło nam zrozumienie zasad działania wyświetlacza LCD. W szczególności skupiliśmy się na początkowych ustawieniach wyświetlacza oraz sposobie, aby je zmienić (np. ustawienie dwóch linii). Niezbędna okazała się przy tym tabela 6 z dokumentacji przedstawiająca instrukcje.

Dzięki zadaniom z tej listy zgłębiliśmy się również w temat poprawnego podłączenia wyświetlacza oraz znaczenia portów E, R/W i RS.

Przy wykonywaniu laboratorium polegającego na tworzeniu zegara rzeczywistego niezbędne okazało się dokładne zaznajomienie i rozumienie zadań z poprzedniej listy, które ułatwiły nam w znacznym stopniu pracę nad kolejnymi zadaniami.